

Квартал	Місяць	К-сть календар. днів	У тому числі					К-сть робочих днів	Всього робочих годин
			К-сть вихідн. днів	К-сть святков. днів	Дата	К-сть перед-святков. днів	Дата		
I	Січень	31	8	2	1, 7	-	-	21	168
	Лютий	29	8	-	-	-	-	21	168
	Березень	31	10	1	8	1	7	20	159
За I кв.		91	26	3		1		62	495
II	Квітень	30	8	1	27	1	30	21	167
	Травень	31	9	3	1,2,9	1	8	19	151
	Червень	30	9	2	15,28	1	27	19	151
За II кв.		91	26	6		3		59	469
III	Липень	31	8	-	-	-	-	23	184
	Серпень	31	10	1	24	1	-	20	160
	Вересень	30	8	-	-	-	-	22	176
За III кв.		92	26	1		1		65	520
IV	Жовтень	31	8	-	-	-	-	23	184
	Листопад	30	10	-	-	-	-	20	160
	Грудень	31	8	-	-	1	31	23	183
За IV кв.		92	26	-		1		66	527
Всього за 2008 р.		366	104	10		5		252	2011

Список використаної літератури

1. Кодекс законів про працю України. – Див.: <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Про відпустки: Закон України. – Див.: <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Про колективні договори і угоди: Закон України (зміни і доповнення від 23.01.97). – Див.: <http://zakon.rada.gov.ua>
4. Про застосування тимчасових примірних норм часу на основні процеси бібліотечної роботи: Наказ МКТ України № 496 від 19.07.2005 // Бібліотека у правовому полі: Довідкове вид. / НПБ України. – К., 2006. – С. 100.
5. Галузева Угода між Міністерством культури і туризму України та ЦК ППК. – Див.: <http://mincult.gov.ua>

6. Дригайло В.Г. Основы научной организации труда в библиотеке: Учеб.-метод. пособие. – М.: Либерея-библинформ, 2005. – С. 213-219.

7. Межотраслевые нормы времени на работы, выполняемые в библиотеках / М-во труда и соц. развития РФ, Центр. бюро нормативов по труду. – М., 1997. – 85 с.

8. Нормирование библиотечных процессов. Использование норм в работе библиотек // Справочник библиотекаря. – 2-е изд., испр. и доп. – СПб.: Профессия, 2001. – С. 329-334.

9. Управление библиотекой: Учеб.-практ. пособие / Аверьянов А.С., Ванеев А.Н., Горев В.Г. и др. – СПб.: Профессия, 2002. – С. 118-124.

„VIRIBUS UNITUS”¹

(З досвіду краєзнавчої роботи Чернівецької ЦМБ)

УВАГА! ДОСВІД!

ВИВЧЕННЯ історії України і малої Батьківщини – міста Чернівців, популяризація традицій, культурних цінностей, надбаних народом протягом століть, є одним із найголовніших завдань Чернівецької міської централізованої бібліотечної системи.

З огляду на це, працівники ЦМБ намагаються наповнити новим змістом масові заходи, розкрити щось нове, до цього невідоме, про своє місто, відшукують такі відомості й популяризують їх таким чином, щоб це пробуджувало у користувачів інтерес до краєзнавчої літератури, спонукало до вивчення історії, традицій, звичаїв, сучасного життя Чернівців.

Формування краєзнавчого фонду бібліотеки здійснюється в історичному, народознавчому, географічному, екологічному аспектах. Також приділяється увага літературному краєзнавству, виданням про видатних людей рідного краю, присвяченим ювілеям та знаменним датам.

Велике значення при цьому має співпраця бібліотеки з обласним краєзнавчим музеєм, літературним музеєм О. Кобилянської,

музеєм В. Івасюка, наполеглива, постійна робота з педколективом, учнівською молоддю, шкільною бібліотекою ЗОШ № 24 ім. О. Кобилянської.

Місто Чернівці стоїть на порозі свого 600-літнього ювілею, що відзначатиметься в 2008 році. На довгому історичному шляху воно пережило багато подій, тут залишили свій слід немало яскравих постатей – громадських, культурних діячів, письменників України та Європи, таких як: Ю. Федькович, М. Емінеску, І. Франко, О. Кобилянська, Леся Українка. Водночас ціла низка імен лише зараз повертаються до нас у назвах перейменованих вулиць, меморіальних дошках, пам'ятниках. Це перший буковинський православний митрополит Євген (Гакман), визначний греко-католицький митрополит А. Шептицький, найзаслуженіший бургомістр Чернівців австрійської доби А. Кохановський, літописець міста професор Р. Ф. Кайндль, український інтелектуал європейського рівня професор С. Смаль-Стоцький, німецькомовний поет П. Целан, творець нової української пісні В. Івасюк.

Н. Біляк

¹ Спільними зусиллями

Бібліотечні працівники різними формами і методами намагаються донести відомості про ці славетні імена в історії міста до своїх краян, користувачів ЦМБ.

Бібліотекарі також ставлять перед собою завдання осмислити унікальну культурну спадщину Чернівців, яка є плодом діалогу і співпраці городян, належних до різних етносів, конфесій, традицій. Своїм мирним співжиттям вони подали зразок толерантності, якої й нині так інколи бракує на Старому континенті. Отже, йдеться про осмислення Чернівців як феномену багатокультурного прикордоння у серці Європи.

Спільними зусиллями працівники ЦМБ і бібліотеки ЗОШ № 24 ім. О. Кобилянської виховують у читачів любов, бережливе ставлення до рідного міста, його краси, відкриваючи його знову і знову, удосконалюючи та впроваджуючи різні форми бібліотечно-бібліографічної роботи. Особливо велика увага приділяється творчості та життєвому шляху буковинської „орлиці“ Ольги Кобилянської, адже школа, з якою співпрацює ЦМБ, носить ім'я нашої славетної землячки.

О. Кобилянська... Її творчість все більше і частіше притягує до себе увагу читачього загалу. Здавалося б, доробок цієї відомої всьому світу письменниці вже повністю вивчено, проте це далеко не так, і прогалини у даній царині існують ще великі, та їх необхідно заповнювати. ЦМБ спільно зі шкільною бібліотекою, викладачами кафедри української літератури докладають багато зусиль, щоб діяльність з популяризації творчості письменниці була різноплановою, цікавою, пізнавальною, з використанням різних форм і методів масової роботи, довідково-бібліографічного апарату. Так, для учнів 10-11 класів було організовано літературну конференцію за повістю О. Кобилянської „Апостол черні“, події якої співзвучні тому, що відбувається в нашій державі сьогодні. Школярів було поділено на три групи – критиків, літературознавців, драматургів. З їхньої точки зору розглядалися такі питання: «„Апостол черні“ – духовний заповіт українцям», «Роман Ольги Кобилянської – приклад створення характеру української нації», «Українська інтелігенція: єдиний організм, здатний до самостійного культурного й політичного життя», «Тема незалежності України в повісті О. Кобилянської „Апостол черні“». Відповідно до теми було оформлено читальний зал бібліотеки, який прикрасили вишитими рушниками, портретами О. Кобилянської; було відтворено куточок її робочого кабінету. Під час конференції було показано інсценізовані уривки з „Апостола черні“, експонувалася книжково-ілюстративна виставка-персоналія „Слава Буковини, ім'я якої Ольга“.

Доброю традицією стали зустрічі читачів бібліотеки з Володимиром Вознюком – директором Літературно-меморіального музею О. Кобилянської, заслуженим працівником культури України, письменником, поетом, дослідником життєвого і творчого шляху письменниці. Під час однієї з таких творчих зустрічей відбулася презентація книги В. Вознюка „Буковинські адреси О. Кобилянської“ (Чернівці: Книга 21 століття, 2006. – 276 с.).

Під час традиційних зустрічей з працівниками Літературно-меморіального музею О. Кобилянської читачі дізнаються про дитячі та юнацькі роки письменниці, знайомляться з архівними документами тощо. А нещодавно працівникам музею було подаровано книгу О. Кобилянської „Земля“ 1956 року видання.

Щороку проводиться Тиждень літератури рідного краю, в рамках якого оформлюються тематичні перегляди краєзнавчої літератури, присвячені О. Кобилянській та її творчому доробку.

У залах шкільної книгозбірні, Центральної міської бібліотеки читачі постійно звертаються до матеріалів про О. Кобилянську, що вміщуються на сторінках буковинської преси. Все це ретельно збирається в теках під загальною назвою „Відомі і маловідомі дані про О. Кобилянську та її рідних“ і часто використовується при написанні рефератів, у дослідженнях місцевих краєзнавців. Велика частка краєзнавчих матеріалів, які є в шкільній бібліотеці, – результат залучення до пошукової роботи учнів, а в ЦМБ – працівників бібліотеки та її друзів.

Вагомий доробок у багатій культурі нашого краю належить представникам різних народностей, що споконвіку живуть на цій мальовничій землі. Вони заслуговують на увагу, толерантне ставлення до себе, на вивчення їхньої творчості. Нещодавно,

разом із кафедрою історії ЗОШ № 24, працівники ЦМБ підготували і провели літературно-пошукову мандрівку за книгою Г. Дроздовського „Тоді в Чернівцях і довкола“ (Чернівці: Молодий буковинець, 2001. – 256 с.) з використанням побутових речей, костюмів різних народностей, фрагментів їхніх звичаїв, старовинних листівок.

Завжди цікаво і неординарно проходять засідання літературно-мистецької вітальні при бібліотеці, які присвячуються життю і творчості відомих сучасних буковинських письменників, поетів: Т. Севернюк, О. Довгань, Р. Болюха, О. Сенчика, В. Вознюка, М. Бучка, Г. Тарасюк, М. Матіос. Їм передують серйозна підготовча робота, до якої залучаються і члени шкільного товариства „Пошук“, бібліотечної ради, вчителі, учасники літературно-театрального гуртка. Одне із засідань на численні прохання читачів було присвячено історії Буковини 1930-1970-х рр., відтвореній у романі М. Матіос „Солодка Даруся“, за який письменниці присуджено Національну премію України імені Тараса Шевченка.

Приділяється значна увага і популяризації творів літератури, театрального, музичного, образотворчого мистецтва краю за допомогою таких форм роботи, як літературно-музичні журнали, мистецькі години, літературно-мистецькі вернісажі, мистецькі портрети. З них читачі дізналися, зокрема, про видатного співака Йозефа Шмідта, композитора, співака, легенду української пісні В. Івасюка. У читальному залі ЦМБ вже багато років існує літературно-музичний журнал „Володимир Івасюк. Життя як пісня“ (його сторінки: „Весняний парус української пісні“, „Червона рута“ – символ української пісні), „З ним було світло і радісно“).

„Я прийду до тебе квітами“ – така назва мистецької години, під час якої звучить розповідь про Наталку Ярмольчук – художницю, яка писала вірші, поетеса, котра малювала картини. Читачі завжди діляться своїми враженнями від її творчості у спеціальному зошиті. Так, про картину „Дорога до храму“ хтось із них філософськи зауважив: „Та зимова дорога до храму – то застигли сльози прочан“.

Доброю традицією стала публікація творчих робіт учнів, читачів ЦМБ у шкільній періодичній літературній збірці „Первоцвіт“, які свідчать про перші здобутки юних на літературній ниві, їхнє вміння володіти словом. Деякі автори, як, наприклад, Мар'ян Лазарук, Роман Стадник, тепер успішно друкуються на сторінках „Буковинського журналу“.

У читальному залі бібліотеки представлено постійно діючу книжково-ілюстративну виставку-подорож „Чернівці: шлях через століття. 1408–2008“. Завдяки пошуковій роботі учнів ЗОШ № 24, краєзнавців-читачів та працівників бібліотеки створено відповідний банк даних, куди увійшли висловлювання видатних людей про наш край і Чернівці. Ось деякі з них: „Це місто – на півдорозі між Києвом і Бухарестом, між Краковом і Одесою було негласною столицею Європи“ (Георг Гайкен). „Не знаю за що, але Чернівці я дуже люблю“ (Богдан Лепкий). „Головне місто цієї провінції Чернівці цікаве для українців тим, що воно є єдиним європейським містом, де українська мова прийнята всюди“ (Леся Українка).

Різноманітні форми краєзнавчої роботи допомагають знайомити користувачів із славетними сторінками життя міста, його видатними мешканцями. Завжди викликають інтерес вечори-зустрічі з працівниками обласного архіву „Хто не знає свого минулого, той не вартий майбутнього“; краєзнавчі години „Прогулянка старим містом“, „Історія краю в легендах і переказах“, літературні подорожі в історію „Славне місто над Прутом“, „Ім'я, що зродилося в шумі лісу“, літературно-мистецькі композиції, вечори „Через місток пам'яті: І. Вільде і родина Івасюків“, „Не зорі падають із неба, зірки ідуть на небеса“, присвячені В. Івасюку, І. Миколайчуку, Н. Яремчуку, презентації „Скарби любові і добра“ тощо.

Повнота й оперативність задоволення запитів користувачів бібліотеки з краєзнавчих питань забезпечуються завдяки активному використанню електронних ресурсів. Створений за кошти Посольства США на базі ЦМБ Інтернет-центр (проект „Інтернет для читачів публічних бібліотек. LEAP“) надає доступ читачам до ресурсів світової Мережі. Для зручної навігації в них у приміщен-

ні читального залу, на абонементі, в бібліографічному відділі, в Інтернет-центрі розміщено краєзнавчі бібліотечні відсилання, наприклад такі: «Вас не залишає байдужим доля рідного міста? Відвідайте сайт управління екології та природних ресурсів у Чернівецькій області (<http://www.ecology.cv.ua>)»; «Про життя рідного краю Ви можете дізнатися, відвідавши офіційний сайт Чернівців (<http://www.city.cv.ua>)».

Давній герб Чернівців містив гасло латиною „Viribus unitus“, що означає „Спільними зусиллями“. Саме у такому співробітництві, готуючись до 600-річного ювілею міста, фахівці ЦМБ, шкільної бібліотеки ЗОШ № 24 ім. О. Кобилянської, краєзнавчого музею, літературно-меморіального музею О. Кобилянської докладають багато зусиль для розкриття сторінок історії краю і рідного міста.

ПУБЛІЧНІ БІБЛІОТЕКИ ЯК ОСЕРЕДКИ СПРИЯННЯ РОЗВИТКУ І ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУР НАЦІОНАЛЬНИХ ТА ЕТНІЧНИХ ГРУП ЗАКАРПАТТЯ

БІБЛІОТЕКИ В СОЦІАЛЬНОМУ КОНТЕКСТІ

ІСТОРИЧНО склалося так, що Україна є своєрідним перехрестям кількох цивілізацій, які об'єднують у собі різні етнічні та регіональні субкультури. На думку деяких істориків та політологів, така особливість може призводити до етнічних конфліктів, проте приклад найзахіднішого регіону України – Закарпаття – переконливо заперечує цю тезу.

Працьовиті, толерантні, скромні, сповнені життєвої мудрості люди нашого краю надзвичайно схожі й водночас зовсім різні. Вони різняться культурою, мовою, релігією, звичаями. Та це не заважає їм співіснувати і не тільки зберігати віками свої традиції, але й взаємозбагачуватися, взаємодоповнюватися, а відтак продукувати нове.

Закарпаття – багатонаціональний край. Тут проживають представники понад 100 національностей, у т. ч. 78,4% українців, 12,5% угорців, 4,0% росіян, 3,0% румунів, 1,1% ромів, 0,6% словаків, 0,3% німців; 0,8% складають представники інших народів.

Важливим чинником у збереженні неконфліктних міжнаціональних взаємин стало закріплення прав усіх етнічних груп у законодавчих актах незалежної України, починаючи з Декларації про державний суверенітет, а пізніше – Закону про національні меншини в Україні.

Демократичні перетворення за роки незалежності України сприяли пробудженню самосвідомості національних меншин, зумовили їхній рух до самоорганізації, етнічного і культурного відродження, вивчення рідної мови, створення національно-культурних товариств та об'єднань.

Для задоволення потреб національних меншин в області сформовано унікальну мережу освітніх, культурно-мистецьких закладів, громадських організацій. Серед яких 126 загальноосвітніх шкіл, гімназій, ліцеїв, 85 дошкільних закладів, 8 недержавних шкіл. В Ужгородському національному університеті відкрито кафедри угорської, румунської, словацької, інших мов та літератур. В училищі культури – групу, де навчання здійснюється угорською мовою, готуються спеціалісти для клубних закладів та обласного угорського театру.

Мовами національних меншин виходить 30 періодичних видань; ведуться передачі угорською, словацькою, німецькою, румунською, російською мовами, яким відпущено 45% ефірного часу, виділеного для обласного телерадіомовлення. Діє 51 національно-культурне товариство; 407 колективів художньої самодіяльності працюють в 94 будинках культури та клубних закладах і т. п. Цей перелік можна і далі продовжувати.

Поліетнічність населення, кордони з чотирма державами – Румунією, Угорщиною, Словаччиною та Польщею – накладають відбиток на соціальне та культурне життя закарпатців.

Оскільки публічні бібліотеки області вповнено заявили про себе як про загальнодоступні центри регіональної інформації, просвітницької діяльності, покликані служити духовному самовдосконаленню, розвитку здібностей усіх верств населення, то все вагомішою стає роль книгозбірень у збереженні культур національних та етнічних груп, що населяють Закарпаття.

Національні групи в місцях їхнього компактного проживання обслуговують 105 бібліотек у 7 районах області, з них: 87 книгозбірень – угорців, 5 – словаків, 5 – німців, 8 – румунів.

Методичне забезпечення діяльності бібліотек здійснюють відділи літератури іноземними мовами та науково-методичної роботи Закарпатської ОУНБ (ЗОУНБ). Вони зосереджують увагу на питаннях, котрі сприяють збільшенню популярності бібліотек серед населення, зростанню їхньої ролі в соціальному та економічному розвитку нашого регіону. З цієї метою здійснюються візди на місця, проводяться семінари-тренінги, професійне спілкування під час днів методиста, засідань «круглих столів» тощо.

За участю представників облдержадміністрації, громадських організацій, науковців пройшли заходи з таких проблем: “Бібліотечно-інформаційний сервіс на допомогу національним меншинам регіону”, “Бібліотека – центр діалогу культур національних груп області”, “Популяризація української культури серед національних меншин області”.

На одному з останніх засідань обговорювався проект “Концепція державної мовної політики України”.

Географічне розташування краю сприяє зацікавленості населення у вивченні життя європейської спільноти. Наявність в області національних меншин, що проживають компактно, їхні тісні зв'язки (в т. ч. родинні), досить розвинута структура транскордонного співробітництва зумовлюють урізноманітнення тематики та зростання кількості інформаційних потреб, а партнерські зв'язки з книгозбірнями Угорщини, Словаччини, Німеччини, Польщі, Румунії збільшують можливості наших бібліотек.

Беручи до уваги, що європейська інтеграція задекларована на найвищому державному рівні, і це закріплено у відповідній “Державній програмі інформування громадськості з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України на 2004–2007 рр.”, наша бібліотека підтримала проект громадської організації “Панонія” в конкурсі проектів Міжнародного фонду “Відродження” і отримала спільний грант на створення центру європейської інформації на базі ОУНБ.

Нашими партнерами стали: Головне управління з питань європейської інтеграції, зовнішньоекономічних зв'язків та туризму облдержадміністрації, Закарпатське обласне агентство із залучення інвестицій та господарської діяльності, ГО “Закарпатський інститут політичних досліджень”, Центр культури національних меншин, генеральні консульства Словаччини та Угорщини, Закарпатська торгово-промислова палата, національно-культурні товариства, Асоціація молодих журналістів-культурологів (КУБ).

Центр європейської інформації розпочав роботу на базі Регіонального інформаційного центру бібліотеки. Його працівни-



Л. Григани